

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

ÇEVRE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

17 Kasım 2011 Perşembe

ÇEVRE KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

17 Kasım 2011 Perşembe

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Sağlık ve Çevre Genel Halk Komitesi Arasında Çevre ve Ormanlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı	1:3
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı	3:4
Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı	4:6
1969 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararların Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1992 Protokolünün Sınırlandırma Miktarlarının Değişikliklerine Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı	6:9
1971 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1992 Protokolünün Tazminat Limitleri Değişikliklerine Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı	9:11

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:11

**Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı
ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük
Cemahiriyesi Sağlık ve Çevre Genel Halk
Komitesi Arasında Çevre ve Ormanlık
Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

1:3

Gerekçe

1:2

Hükümet Temsilcisi

2,3

Recep ŞAHİN (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre
Yönetimi Genel Müdür Vekili)

2

Ahmet Kenan TANRIKULU

(İzmir)

2:3

Salih FIRAT

(Adıyaman)

3

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan
Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında
İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

3:4

Gerekçe

3:4

Hükümet Temsilcisi

4

Ahmet Kenan TANRIKULU

(İzmir)

4

**Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık
İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye
Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Tasarısı**

4:6

Gerekçe

4:6

Tahir AKBAŞ (Türkiye Atom Enerjisi Başkan
Yardımcısı)

6

**1969 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararların
Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası
Sözleşmeyi Değiştiren 1992 Protokolünün
Sınırlandırma Miktarlarının Değişikliklerine
Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulunduğu
Hakkında Kanun Tasarısı**

6:9

Gerekçe

6:8

Hükümet Temsilcisi

8

Ahmet Kenan TANRIKULU

(İzmir)

8

Osman Fatih KİRAZ (Ulaştırma, Denizcilik ve
Haberleşme Bakanlığı Temsilcisi)

8:9

**1971 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir
Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili
Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1992
Protokolünün Tazminat Limitleri
Değişikliklerine Dair Karara Katılmamızın
Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı**

9:11

Gerekçe

9:11

Hükümet Temsilcisi

11

Açılma Saati: 10.34**Kapanma Saati: 11.05**

...

17 Kasım 2011 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.34

BAŞKAN: Erol KAYA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Osman KAHVECİ (Karabük)

SÖZCÜ: Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)

KÂTİP: Aydın ŞENGÜL (İzmir)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Hükümet Temsilcileri, değerli basın mensupları; öncelikle hepinize “Hoş geldiniz.” diyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Çevre Komisyonunun 24’üncü Yasama Dönemi 2’nci Yasama Yılıının 4’üncü toplantısını açıyorum. Yeterli çoğunluğumuz vardır.

Değerli üyelerimiz, bugün gündemimizde beş yasa tasarısı mevcuttur. Tasarıların iki tanesi ikili anlaşma, Libya ve Sırbistan’la ilgili, diğer üçü ise çok taraflı sözleşmedir.

İlk tasarımız Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Sağlık ve Çevre Genel Halk Komitesi Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Öncelikle genel gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

14 Aralık 2010 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Sağlık ve Çevre Genel Halk Komitesi Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşması” ile çevre kirliliğinin azaltılması, çevrenin, doğal kaynakların, biyolojik çeşitliliğin ve ormanların koruma ve kullanma dengesi ile sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, yer üstü ve yer altı su kaynaklarının ve kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi, deniz kirliliği ile mücadele, hava kalitesi, entegre atık ve kimyasallar yönetimi, sanayiden kaynaklanan kirliliği önleme, iklim değişikliği, çevresel etki değerlendirmesi, çevre bilgi sistemlerinin geliştirilmesi, doğanın ve biyolojik çeşitliliğin korunması, korunan alanlar, çölleşme ile mücadele, sürdürülebilir orman yönetimi, orman yangınları ile mücadele ve ulusal orman

envanterinin hazırlanması konuları il e taraflarca uygun görülecek diğer alanlarda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Anlaşma ile ayrıca, iki ülke arasında çevre ve ormancılık alanlarındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Yine, İç Tüzük'ün 23'üncü maddesine göre tasarının tümü üzerinde görüşme yapılmasının uygun olmasıyla ilgili görüşlerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Şimdi, Hükûmet temsilcilerimizden bu konuyla ilgili bilgi rica ediyorum.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri; yine anlaşma metninde de görebildiğimiz üzere çevre ve ormancılık konusunda çok geniş bir yelpazede yapılacak olan çalışmalar söz konusu. Bunların içerisinde yine su kaynaklarının yönetimi, kontrolü, kirlilik kontrolü, iklim değişikliği, deniz kirliliği, sürdürülebilir orman yönetimi, işte biyoçeşitlilik vesair birçok konuda bu kapsamda yapılacak karşılıklı ikili iş birliği çalışmaları söz konusu anlaşmada görüldüğü üzere.

Ben bu şekilde arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Bu konuda başka açıklama yapmak isteyen var mı?

Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ RECEP ŞAHİN – Efendim, anlaşmaya bakıldığı zaman çevreyle ilgili deniz kirliliğiyle mücadele, hava kalitesi yönetimi, entegre atık yönetimi, kimyasallar yönetimi, iklim değişikliği ve su kirliliği konularında hususlar yer almakta. Bu konuda son yıllarda AB süreciyle de önemli tecrübelerimiz ve birikimlerimiz olmuştur gerek mevzuat gerek uygulama anlamında. Dolayısıyla, Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi ile bu çevre konularındaki iş birliğinin biz faydalı olacağını mütalaa ediyoruz karşılıklı iş birliği anlamında.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Üyelerimizden sorusu olan?

Sayın Bakanım, buyurun.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben değerli hükûmet temsilcilerinden şunu öğrenmek istiyorum: Yanılmıyorsam bu anlaşma 2010 yılında imzalandı. Anlaşmanın maddelerinden bir tanesi de “Üç ay içinde ulusal koordinatör tespit edilecek her iki taraf için.” diyor. Böyle bir koordinatör tespiti yapıldı mı acaba? Bir o.

İkincisi: Libya'daki bu son değişikliklerden sonra bu tip anlaşmalar, varsa diğer ikili anlaşmalarımızda herhangi bir değişiklik karşı taraf için söz konusu mu? Bir şey bildirildi mi bize?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet.

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, öncelikle bu ulusal koordinatör henüz tespit edilmedi. Onun bilgisini sunmak isterim. Bunun dışında da bu süreç içerisinde de taslakta karşı taraf ya da bizim tarafımızdan sunulmuş herhangi bir değişiklik teklifi şu ana kadar söz konusu değil efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Peki.

Ben bir katkıda bulunayım: Anlaşma yürürlüğe girdikten sonra üç ay içerisinde olduğu için henüz onaylanmadığından dolayı bu şekilde.

Başka söz almak isteyen?

Buyurun.

SALİH FIRAT (Adıyaman) – Ben de gerçi Bakanımızın sorduğu soruyu soracaktım “Bu son Libya'daki gelişmeler üzerine bir değişikli oldu mu?” diye.

BAŞKAN – Başka soru sanırım yok.

Tasarıyı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizin 2'nci sırasında yer alan tasarıımız Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Genel gerekçeyi okutuyorum:

Gereke:

10 Mart 2011 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşması" ile eşitlik, mütakabiliyet ve karşılıklı yarar esasına dayanarak bilgi, deneyim ve teknoloji paylaşımı ile iş birliği gerçekleştirilecektir.

Söz konusu anlaşma ile bugünün ve gelecek nesillerin sağlığı ve refahı açısından çevrenin, tabii kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin korunması; çevre, hava, gürültü ve su kirliliğinin azaltılması; tehlikeli kimyasal maddelerin yönetimi; çevresel etki değerlendirmesi yönetimi; çevre eğitimi ve özellikle çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesi ve tüm bu faaliyetlere yönelik çevre politikaları geliştirmek amacıyla iki ülke arasında iş birliği yapılması öngörülmektedir.

İş birliği anlaşmasında, taraflarca gerçekleştirilecek ortak eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesine, çevre yönetimi uygulamaları üzerine bilimsel ve teknik düzeyde bilgi ve belge değişimine, bu faaliyetlerin uygulanabilirliği için uzman toplantılarının ve çalışma gezilerinin düzenlenmesine yönelik iş birliği geliştirilmesi hususlarına yer verilmektedir.

BAŞKAN – Yine, İç Tüzük'ümüzün 23'üncü maddesi uyarınca tasarinın tümü üzerinde görüşülmesini öneriyorum.

Tümü üzerinde görüşülmesini kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Öncelikle yine bakanlık temsilimizden kısa bir bilgi rica edelim.

Buyurun.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, burada da aynı şekilde Libya Hükûmetiyle olan anlaşma kapsamındaki bütün konular aşağı yukarı yer almaktadır. Libya Hükûmetiyle bütün bu orman ve çevre konusundaki yapılacak çalışma konuları, alt başlıkları...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Avrupa Birliği müktesebatı var ayrıca...

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Evet. Aşağı yukarı o şekilde gerçekleşecek efendim.

BAŞKAN – Peki.

Sorusu olan veya katkıda bulunmak isteyen üyemiz? Yok.

Tasarıyı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizin 3'üncü sırasında Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı yer almakta.

Genel gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

"Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşme" kullanılmış nükleer yakıtlar ile radyoaktif atıkların yönetimi sırasında güvenliğin tüm üye ülkelerde uluslararası seviyede sağlanmasına yönelik olarak, nükleer güç santrallerinin güvenliğine yönelik taraf olduğumuz Nükleer Güvenlik Sözleşmesi hükümleri ve uygulama metodolojisine benzer olarak hazırlanan bir sözleşmedir. Sözleşme, kullanılmış yakıt yönetimi ve radyoaktif atık yönetiminin güvenliğine yönelik ortak ilkelerin bulunması nedeniyle bu iki alanı tek bir yapı altında birleştirmektedir.

Sözleşme 29 Eylül 1997'de imzaya açılmış ve 18 Haziran 2001'de yürürlüğe girmiş olup 15 Mayıs 2009 tarihi itibarıyla 49 ülke taraf olmuş ve iç onay süreçlerini tamamlamıştır. 42 ülke ise sözleşmeyi imzalamış ancak iç onay süreçlerini tamamlamamıştır. AB üyesi ülkelere 25'i

sözleşmeye taraf olup iç onay süreçlerini tamamlamıştır. AB üyesi olup söz konusu sözleşmeye taraf olmayan sadece Malta ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi kalmıştır. Ayrıca, AB adına EURATOM da sözleşmeye taraftır.

Bununla birlikte, 10/11/2008 tarihli ve 2008/14481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla yürürlüğe konulan Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı'nda sözleşmeye taraf olacağımız ifade edilmektedir.

Sözleşme, her ülkenin dış kaynaklı kullanılmış yakıt ve radyoaktif atıkların kendi topraklarına ithal edilmesini yasaklamaya hakkı olduğunu kabul ederek, ulusal tedbirlerin ve gerektiğinde güvenlikle ilgili teknik iş birliğini de içeren uluslararası iş birliğinin güçlendirilmesi yoluyla yüksek derecede bir kullanılmış yakıt ve radyoaktif atık yönetimi güvenliğinin sağlanmasını ve sürdürülmesini amaçlamaktadır. Sözleşme ile akit tarafların kullanılmış yakıt yönetiminin ve radyoaktif atık yönetiminin bütün aşamalarında bireylerin, toplumun ve çevrenin olası radyolojik sonuçları olabilecek kazaların önlenmesi ve bu kazaların olması hâlinde olası radyolojik sonuçların hafifletilmesi hedeflenmektedir.

Sözleşmenin yürürlüğe girmesi ile sözleşmeye taraf olan ülkelerdeki kullanılmış yakıt ve radyoaktif atık yönetimi uygulamalarının, üzerinde uzlaşmış bir dizi güvenlik ilkesi çerçevesinde gerçekleştirilmesi ve bunun takibi hedeflenmektedir.

Sözleşme, özellikle kullanılmış nükleer yakıtların yönetimi sürecinde taraf ülkelerin ortak bir anlayış geliştirmesini de hedeflemektedir. Sözleşme, kullanılmış yakıt ve radyoaktif atıkların yönetiminde güvenliğin temin edilmesinde sorumluluğun ülkelere düştüğünü öngörmekte, ulusal politikaların oluşturulmasında ve uygulanmasında ortak güvenlik ilkeleri çerçevesinde uzlaşmayı amaçlamaktadır.

Türkiye, bu uluslararası sözleşmenin hedef ve amaçları ile sözleşme kapsamında yer ilan ilkelere teknik olarak bütünüyle katılmakta, nükleer enerjinin önemli bir enerji üretim alternatifi olarak ele alındığı şu günlerde bu sözleşmeye taraf olmanın ilgili süreci kolaylaştıracağını değerlendirmektedir.

Bununla birlikte, söz konusu sözleşmeye Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü çerçevesindeki uygulamamıza hâle getirilmemesini teminen, Montrö Sözleşmesi ile anılan Boğazlar Tüzüğü kapsamındaki uygulamamıza gönderme yapan bir beyanda bulunmak suretiyle taraf olunabileceği ve bunun ülkemiz açısından çeşitli yararlı sonuçlarının olacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye'nin Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşme'ye İlişkin Beyanı.

"Türkiye, Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşme'nin hükümlerini 20 Temmuz 1936 tarihinde Montrö'de imzalanan Türk Boğazlar

Rejimine İlişkin Sözleşme'ye uygun olarak ve 1998 Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü' nü göz önünde bulundurarak uygulayacaktır. Bahse konu düzenlemeler kapsamında, Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Merkezi, boğazların deniz çevresinin korunması ve seyrüsefer güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak trafik bilgilerini seyrüsefer yardımını ve trafik hizmetlerini etkin bir şekilde sağlamaktadır.”

BAŞKAN – Evet, yine üç maddeden oluşan bir anlaşma, uygunluk, yürürlük ve yürütme maddeleri.

İç Tüzük' ün 23' üncü maddesi uyarınca tasarının tümü üzerinde görüşülmesini öneriyorum ve oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Bakanlık temsilcilerimizden bu konuda açıklama rica edelim.

TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI TAHİR AKBAŞ – Bu ortak sözleşme 2001 yılında yürürlüğe girmiştir ve genel gerekçede okunan bilgiler çerçevesinde şu anda 2011 yılı tarihi itibarıyla 63 ülke bu anlaşmaya taraftır. Bu anlaşmayla kullanılmış nükleer yakıtların ve radyoaktif atıkların yönetimiyle ilgili genel hükümler ve güvenlik hükümlerine ilişkin hususlar düzenlenmektedir. İlave olarak, AB' nin tüm üye ülkeleri bu anlaşmaya taraf olmuştur.

Arz ederim.

BAŞKAN – Evet, sorusu olan veya bu konuda söz almak isteyen sayın üyelerimiz? Yok.

Tasarıyı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizin 4' üncü maddesi 1969 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararların Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1992 Protokolünün Sınırlandırma Miktarlarının Değişikliklerine Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.

Genel gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Günümüzde çevrenin korunması dünya gündeminin önemli konularından biri hâline gelmiştir. Özellikle, çevrenin korunmasının maddi ve hukuki boyutları dikkate alındığında, kapsamlı bir tazminat rejiminin kabul edilmesi konusunda bir gereklilik ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaca, 1969 tarihli Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile ilgili Uluslararası Sözleşme ile cevap verilmeye çalışılmıştır.

Bu sözleşmeyi tamamlamak üzere de 18/12/1971 tarihinde, yine Brüksel'de, "Petrol Kirliliği Zararının Tazmini için Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile ilgili Uluslararası Sözleşme" kabul

edilmiştir. Uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar ve sözleşmelerin öngördüğü sınırların düşük kalması sebepleriyle her iki sözleşmede değişiklik yapılması yoluna gidilmiştir. 1984 yılında yapılan ilk değişikliklerden sonra 27/11/1992 tarihinde, Londra'da, yeni metinler "1992 tarihli, Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme" ve "1992 tarihli, Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşme" başlıklarıyla kabul edilmiştir.

Anılan sözleşmeye, 1992 yılında imzalanan bir protokolle köklü değişiklikler getirilmiştir. Bu değişiklikler kapsamında, sözleşmenin uygulama alanına iç suları ve kara sularının yanı sıra münhasır ekonomik bölgeler de dâhil edilmiş, sözleşmenin kapsamı değiştirilerek sadece petrolün denize sızmasından sonra yapılacak temizleme işlemleri değil, aynı zamanda bir kaza durumunda taşınan petrolün denize sızmaması amacıyla alınacak önleyici tedbirler de tazminata dâhil edilmiş ve ayrıca taraf ülkelere, limanlarına giren-çıkan gemilerden ve karasuları içerisindeki terminalere gelen-giden gemilerden sözleşmede belirtilen limitler çerçevesinde sigorta belgesi talep etme hakkı verilmiştir.

Türkiye'nin 1992 tarihli sözleşmelere katılması, 27/01/2000 tarihli ve 4507 ile 4508 sayılı kanunlarla uygun bulunmuş, bu kanunlarda da 26/04/2001 tarihinde kabul edilen 4658 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmıştır. Söz konusu kanunlara istinaden, Türkiye'nin katılma belgesi 15/08/2001 tarihinde tevdi edilmiştir. Dolayısıyla, her iki sözleşme, 17/08/2002 tarihinde Türkiye bakımından yürürlüğe girmiştir.

IMO Hukuk Komitesinin 18/10/2000 tarihli 82'nci Oturumunda, CLC 1992 Sözleşmesi'ndeki limitlerin, 01/11/2003 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere, yüzde 50,37 oranında artırılması kararlaştırılmıştır. Bu duruma göre, CLC 1992 sözleşmesinin 5.1 maddesindeki, 3 milyon SDR 4 milyon 510 bin SDR'ye, 420 SDR 631 SDR'ye, 59,7 milyon SDR 89 milyon 770 bin SDR'ye yükseltilmiştir.

Uluslararası deniz taşımacılığında, özellikle son on yılda dünya ticaret hacmindeki büyümeye paralel olarak yaşanan artış ve ülkemizin İstanbul ve Çanakkale gibi uluslararası nitelikteki su yollarının bulunduğu coğrafi bir konumda bulunması, petrol kirliliğine sebebiyet verebilecek olası deniz kazalarının yaşanması riskini artırmaktadır. Bu bakımdan, ülkemizin hâlihazırda taraf olduğu CLC 1992 Sözleşmesi'nin söz konusu petrol kirliliğine ilişkin olarak tazmin miktarlarını arttıran 2000 yılı değişikliklerine taraf olunması büyük önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, uluslararası mevzuatın, uygun bulma kanunu çıkartılması marifetiyle ulusal mevzuatımıza aktarılması süreci dikkate alındığında, ulusal mevzuatımızın sıklıkla revize edilen sözleşmelerle uyumlu hâle getirilerek güncel tutulması konusunda zaman bakımından önemli zorluklar ve yığılmalar yaşanmaktadır.

Ayrıca, başlangıcından itibaren uluslararası denizcilik alanında ülkeler bakımından bir prestij göstergesi olarak kabul görmesinin yanı sıra, Paris MoU kapsamında yapılan denetimlerde göz önünde bulundurulmuş başlıca kriterlerden biri olması sebebiyle büyük önem arz eden Gönüllü IMO Üye Devlet Denetimi'ne ülkemiz 2011 yılı sonu itibarıyla girecektir. Söz konusu denetim kapsamında değerlendirmeye tabi tutulacak konulardan biri de ülkemizin ulusal denizcilik mevzuatının uluslararası denizcilik mevzuatıyla uyumu ve güncelliğidir.

Bu çerçevede, CLC 1992 Sözleşmesi'nin 2000 yılı değişikliklerine, ulusal mevzuatımızın uluslararası mevzuata uyumunun hızlı bir şekilde sağlanması amacıyla adı geçen sözleşmenin teknik düzenlemeler içeren eklerine ilişkin değişikliklerin, Bakanlar Kurulunca onaylanarak yürürlüğe girmesini teminen, uygun bulma yasa tasarısına buna ilişkin bir ifadenin eklenerek taraf olunması uygun mütalaa edilmiştir.

BAŞKAN – Bu tasarı dört maddeden oluşmakta; 1'inci madde uygunluk, 2'nci madde yetki, 3'üncü madde yürürlük ve 4'üncü madde yürütme maddeleridir.

Yine, İç Tüzük'ün 23'üncü maddesi uyarınca tasarinin tümü üzerinde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Bakanlık temsilcilerimizden bilgi isteyelim.

Buyurun.

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Efendim bu konu Denizcilik, Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ortaklaşa yürüttüğü bir konudur, deniz kirliliği ve acil müdahale konusu kapsamında yer alan ve ilişkili olan bir konudur. Malumlarınız 5312 sayılı Acil Müdahale Kanunu'nun "zararların tazmini" bölümünde de koruyucu önlemlere ilişkin masraflar da tazmin edilmiş hüküm altına alınmıştır ancak bu ulusal bir mevzuattır. Ancak uluslararası anlamda bu protokole imza atmamız bu bedellerin ve tazmin limitlerinin artırılmasından faydalanmamız anlamında son derece önemli olacağı mütalaa edilmiştir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Peki.

Sorusu olan ya da bu konuda söz almak isteyen sayın üyemiz?

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Sayın Başkan, Denizcilikten gelen arkadaşımız var mı? Eğer bize bir bilgi verebilirse...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ OSMAN FATİH KİRAZ – Bu daha önceki taraf olduğumuz protokollere ilave olarak miktarın artırılması ihtiyacı günün koşullarına, zamanın koşullarına göre olmuştur. Zaten bizim kıyılarımızda ve limanlarımızda 70 milyon tonun üzerinde bir petrol ürünü elleçlemesi yapılmaktadır şu vaziyette. Bunun içine boğazlarımızı da dâhil edersek, özellikle boğazlarımızdan geçişleri de dâhil edersek bu

hususun yani petrol ürünlerinin kirliliğinden dolayı tazmini konusu miktarın artırılması yani hem armatörlerimiz için hem de bizim kıyılarımızdaki kirliliğin telafi edilmesi, temizlenmesi için önem arz etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Peki, sorusu olan arkadaşlarımız yoksa ben açıklamada bulunayım.

Şimdi, bu tasarı sanırım 3'üncü defa Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor. Sözleşme başta bahsedildiği gibi 6 Mayıs 1975'te başlamış 31 Ekim 2011 tarihiyle 129 ülke sözleşmeye taraf olmuşlar. Türkiye 27/1/2000 tarihinde ve 4507 sayılı Yasa ile bunu kabul etmiş ve sözleşmeye taraf olmuş ancak geçerken "çekinceler" maddesi Mecliste çıkarılmasına rağmen yasa öyle yazıldığı için tekrar görüşülmüş yani bu daha önce kabul edilmiş, üzerindeki bedellerin artırılmasından dolayı yeniden gündeme gelen bir hadise olduğunu bilgilerinize arz edeyim.

Tasarıyı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizin son sırasında yer alan tasarıımız 1971 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1992 Protokolünün Tazminat Limitleri Değişikliklerine Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.

Genel gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşme, kısaca FUND 1971 yılında, Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme, (CLC) Sözleşmesi'ni desteklemek ve hasarın bu sözleşmedeki limitler nedeniyle karşılanamayan bölümünü tazmin etmek amacıyla hazırlanmış ve imzalanmıştır.

Sözleşme uyarınca kurulan fonun esas işlevi, petrol kirlenmesinden doğan zararları CLC Sözleşmesi ile tam olarak karşılayamayan üye ülkelere ek tazminat imkânı sağlamasıdır.

FUND Sözleşmesi'ne 1992 yılında imzalanan bir protokol ile köklü değişiklikler getirilmiştir. Bu çerçevede, öncelikle yürürlüğe girmeye ilişkin kriterler yeniden belirlenmiş ve tazminat miktarları CLC Sözleşmesi'nin 1992 tarihli protokolüne paralel şekilde yükseltilerek, ödenecek tazminatın azami miktarı 135 milyon SDR, yaklaşık 194 milyon dolar olarak belirlenmiştir. Söz konusu protokolün getirdiği diğer bir düzenleme ise uluslararası nitelikte bir tazmin fonunun oluşturulmasıdır. Ayrıca bu protokol, önceki FUND Sözleşmesi'ni ilga etmiş ve onun yerini almıştır.

Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmesi'nin 1992 protokolü 27/01/2000 tarihli ve 4508 sayılı Uygun Bulma Kanunu ile yürürlüğe girmiştir.

FUND 92 protokolüne 18 Ekim 2000 tarihinde değişiklik getirilmiş ve söz konusu değişiklikler 1 Mayıs 2002 tarihinde kabul edilerek, 1 Kasım 2003 tarihinde uluslararası platformda yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklikler ile IOPC FUND tarafından ödenecek azami tazmin miktarı 203 milyon SDR'ye, farklı koşulların oluşması durumunda ise 300 milyon 740 bin SDR'ye kadar arttırılmıştır.

Uluslararası deniz taşımacılığında, özellikle son on yılda dünya ticaret hacmindeki büyümeye paralel olarak yaşanan artış ve ülkemizin İstanbul ve Çanakkale gibi uluslararası nitelikteki su yollarının bulunduğu coğrafi bir konumda bulunması, petrol kirliliğine sebebiyet verebilecek olası deniz kazalarının yaşanması riskini artırmaktadır. Bu bakımdan, ülkemizin hâlihazırda taraf olduğu FUND 1992 Sözleşmesi'nin, söz konusu petrol kirliliğine ilişkin olarak tazmin miktarlarını artıran 2000 yılı değişikliklerine taraf olunması büyük önem arz etmektedir.

Bununla birlikte FUND 1992 Sözleşmesi'nin 2000 yılı değişikliklerine taraf olunması 11 Kasım 2010 tarih ve 27756 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2010/23 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nde belirtilen Türk denizlerinde can ve mal emniyetinin sağlanması ile gemi kaynaklı deniz ve hava kirliliğinin önlenmesine ilişkin IMO stratejisinin bir maddesi olan "IMO tarafından belirlenmiş bağlayıcı kuralların uygulanmasına yönelik gerekli tedbirlerinin alınması" hükmünün de bir gereğidir.

Diğer taraftan, uluslararası mevzuatın, uygun bulma kanunu çıkartılması marifetiyle ulusal mevzuatımıza aktarılması süreci dikkate alındığında, ulusal mevzuatımızın sıklıkla revize edilen sözleşmelerle uyumlu hale getirilerek güncel tutulması konusunda zaman bakımından önemli zorluklar ve yığılmalar yaşanmaktadır.

Ayrıca, başlangıcından itibaren uluslararası denizcilik alanında ülkeler bakımından bir prestij göstergesi olarak kabul görmesinin yanı sıra, Paris MoU kapsamında yapılan denetimlerde göz önünde bulundurulmuş başlıca kriterlerden biri olması sebebiyle büyük önem arz eden Gönüllü IMO Üye Devlet Denetimine ülkemiz 2011 yılı sonu itibarıyla girecektir. Söz konusu denetim kapsamında değerlendirmeye tabi tutulacak konulardan biri de ülkemizin ulusal denizcilik mevzuatının uluslararası denizcilik mevzuatıyla uyumu ve güncelliğidir.

Bu çerçevede, FUND 1992 Sözleşmesi'nin 2000 yılı değişikliklerine, ulusal mevzuatımızın uluslararası mevzuata uyumunun hızlı bir şekilde sağlanması amacıyla adı geçen sözleşmenin teknik düzenlenmeler içeren eklerine ilişkin değişikliklerin Bakanlar Kurulunca onaylanarak yürürlüğe

girmesini teminen, uygun bulma yasa tasarısına buna ilişkin bir ifadenin eklenecek taraf olunması uygun mütalaa edilmektedir.

BAŞKAN – Yine, bu tasarı da dört maddeden oluşmakta, uygunluk, yetki, yürürlük ve yürütme maddeleri.

İç Tüzük'ümüzün 23'üncü maddesi uyarınca tasarı'nın tümü üzerinde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Bakanlık temsilcilerimizden açıklama rica ediyoruz.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, katılıyoruz; herhangi bir ilave görüşümüz yok efendim.

BAŞKAN – Peki.

Üyelerimizden bu konuda söz almak isteyen ya da sorusu olan arkadaşımız var mıdır? Yok.

Tasarı'nın tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizde bulunan tüm yasa tasarılarını görüşmüş bulunuyoruz.

Gündemimizde görülecek başka bir madde olmadığından toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 11.05